

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Oslo, 17.06.2019
Vår ref. 19/647-12
673.00/AREL
Deres ref. 19/1010-1

Høring - Ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning

Landsorganisasjonen i Norge viser til deres brev av 03.06.2019 angående endringer i ovennevnte.

LO er opptatt av fagskolen som attraktiv tilbyder av relevant yrkesfaglig utdanning på høyere nivå. De offentlige fagskolene må sikres rammevilkår slik at de kan øke antall studenter og videreutvikle studietilbudene i omfang og innhold. Med Fagskoleloven som trådte i kraft juli 2018, ble grunnlaget for fagskolen som høyere yrkesfaglig utdanning lagt. Det gir et godt utgangspunkt, men det gjenstår fremdeles en betydelig satsing for at fagskolen skal kunne svare til kompetansebehovet.

Forslag til ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning inneholder en rekke bestemmelser av teknisk karakter. Å samle bestemmelsene i en forskrift mener vi er gir mer tydelighet for sektoren. Det foreslåtte navnet kortnavnet "fagskoleforskriften" synes også hensiktsmessig, gitt lovens kortnavn. Fagskolenes formål er å tilby en høyere yrkesfaglig utdanning som ligger på nivå over videregående opplæring, og forskriften må bygge oppunder dette.

LO savner at forskriften åpner for opprykk til faghøyskole. Faghøyskole kan gi en bredere og langt tydeligere målsetting enn dagens fagskole. Den skal gi høyere yrkesfaglig utdanning basert på erfaringskunnskap, faglig kompetanse og praktisk utviklingsarbeid. Utdanningen skal møte skiftende behov i næringsliv og tjenesteyting og videreføre det høyskoleoppdraget som ikke lenger er synlig når de statlige høyskolene blir universiteter. Faghøyskole kan også tilby høyere yrkesfaglig utdanning på nivå 6 i kvalifikasjonsrammeverket, basert på en ny kategori ved siden av dagens nivå 6.1 for toårige høyskolekandidater.

LO har utover dette noen kommentar til enkelte av forslagene i forskriften:

Kapittel 2-3. Bestemmelser om opptakskrav og rangering

LO er positiv til at felles opptak via Unit v/Samordna opptak (SO) blir obligatorisk for de offentlige fagskolene. Vi tror at det reelle alternativet mellom akademisk og høyere yrkesfaglig utdanning vil bli mer synlig for søkerne gjennom Samordnet Opptak. Det antar vi vil gi en nasjonal samordning av sektoren og et bedre grunnlag for tall og statistikk. I tillegg gir det fagskolen en identitet som utdanning på høyere nivå, altså over videregående opplæring.

Innenfor tekniske fag, maritime fag og helse- oppvekstfag er det klare føringer fra yrkesfeltet om at fagskoleutdanning skal være en videreutdanning fra yrkesfagene fra videregående skole.

Landsorganisasjonen i Norge

Torggata 12, N-0181 Oslo E-post: lo@lo.no www.lo.no Telefon: +47 23 06 10 00 Organisasjonsnummer: 971 074 337
Kontonr.: 9001 07 00182 Faktura på e-post: 971074337@autoinvoice.no Elektronisk faktura (EHF): 9908:971074337

Opptakskravet om fag eller svennebrev er en viktig del av opptakskvaliteten til utdanningene, og gjør at studentene er rustet for å fullføre og bestå fagskoleutdanningene. Dette er også store fag i videregående skole som gir et relativt godt rekrutteringsgrunnlag til sektoren.

I beregning av opptak må ikke fagbrev som praksiskandidat telles to ganger. 5 års praksis er grunnlag for opptak til fagbrev som praksiskandidat. Dermed kan ikke denne praksisen legges til grunn for poengberegning dobbelt opp.

Autorisasjon

Departementet foreslår at "Fagskoleutdanninger der det kreves autorisasjon, sertifisering, eller godkjenning for opptak, må være forbeholdt kandidater som allerede har rett til å utøve yrket som fagskoleutdanningen gir en fordypning i. Selv om det er mange stillinger innen helseområdet som vil kreve en eller annen form for autorisasjon i bunn, slik som for eksempel barsel og barnepleie, så det er også mange stillinger hvor autorisasjon ikke er et krav. Dette gjelder for eksempel psykisk helsearbeid og rusarbeid. Dersom disse skal ekskluderes fra å ta en fagskoleutdanning innen helsefag, vil det bety et tap for mange virksomheter som har et stort behov for å styrke kompetansen blant sine ansatte i årene framover.

Rangering

LO støtter i all hovedsak bestemmelsene om rangering etter et poengsystem som omfatter fullført og bestått videregående opplæring; ekstrapoeng for meget godt bestått svennebrev og at eldre studenter rangeres over yngre. I tillegg mener LO at kjønn som er kraftig underrepresentert bør ilegges ekstrapoeng med mål om å skape bedre balanse på arbeidsmarkedet. Vi ønsker å minne om at svært mange av søkerne til fagskoleutdanningene enda ikke har bestått med fag eller svennebrev ved søknadstidspunktet. Derav følger det at disse ikke vil være mulige å rangere, men er avhengig av et betinget opptak.

Innen helsefaglige utdanninger søkerne i all hovedsak kvinner i 30, 40 og 50-årene, og deres primære kvalifikasjon for å vurdere opptak, utover fagbrev, er deres yrkeserfaring. Dette blir en skjønnsmessig vurdering som i liten grad egner seg for en automatisert rangering. Hvilke karakterer de hadde på videregående skole er for øvrig av liten betydning. For øvrig foregår rekruttering av disse studentene først og fremst gjennom et aktivt oppsøkende samarbeid med blant annet helse- og sosialsjefer og fagforeninger som arbeider for å deres medlemmer skal ha et gode tilbud om etter- og videreutdanning. Et rullerende opptak er derfor best egnet for denne målgruppen.

Kapittel 6. Faglige bestemmelser

Gradsbetegnelse for fagskoleutdanning

Det er hensiktsmessig å skille mellom de mellomlange (60-90 studiepoeng) og de lange (minimum 120 studiepoeng) fagskoleutdanningene. Begrepene "Fagskolegrad" og "Høyere fagskolegrad" er nøytrale, men sier veldig lite om det faglige innholdet i gradene. En måte å løse dette på er at de offentlige tekniske fagskolene gis anledning til å bruke titler og begreper som for eksempel *(fagskole)ingeniør* og/eller *(fagskole)tekniker*. Dette er betegnelser som allerede har etablert praksis.

Vilkår for treårig fagskoleutdanning

Skal fagskolen bli en reell tilbyder av høyere yrkesfaglig utdanning, er det viktig at tilbyderne får

muligheten til å utvikle studiene i omfang. Derfor er det positivt at det er åpnet opp for utvikling av treårige tilbud. Selv om det neppe er et stort behov for slike tilbud i dag, kan dette endre seg. I følge forskriftens bestemmelse kreves særskilt krav til sertifisering eller autorisasjon, altså at det knytter seg et lovregulert vilkår til behovet for det treårige tilbudet. I tillegg må søker dokumentere etterspørsel. Vi mener terskelen for å kunne godkjenne et treårig tilbud her er unødig høy. Det bør være tilstrekkelig å dokumentere et reelt behov. Akkreditering av et slikt tilbud vil uansett kreve grundig behandling og kvalitetssikring

LO mener at departementet har en altfor streng tolkning av fagskoleutdanninger som kan utvides til tre år, også ut i fra føringene som ble gitt fra Stortinget. Det er arbeidslivets kompetansebehov som må være avgjørende for om en 3-årig fagskoleutdanning skal godkjennes eller ikke. NOKUT er det organet som er faglig best til å vurdere det.

Erfaring viser at ny teknologi i løpet av få år kan skape både nye fagområder og yrker med tilsvarende behov for kompetanse. Digitalisering bidrar også til å øke kompetansebehovet innen eksisterende fagområder og yrker. Disse kompetansebehovene oppstår uavhengig av om det er knyttet en sertifisering eller autorisasjon til det aktuelle yrket som utdanningen skal kvalifisere for. I tillegg vil en slik begrensning som i dag er formulert hindre videreutvikling i fagskolesektoren.

Kapittel 9 – Kvalitetsutvikling og tilsyn

Departementet mener at seks ukers pålagt uttalelsesfrist ved søknadsbehandling for akkreditering av fagskoleutdanning og for tilsyn med både akkrediterte fagskoleutdanninger og fagområdeakkreditering fører til at saksbehandlingstiden blir lengre enn nødvendig, og foreslår derfor å halvere uttalelsesfristen. For at en slik tidsbegrensning skal virke etter sin hensikt er det nødvendig å sette krav også til NOKUTs svarfrist fra mottatt søknad slik at fagskolene skal kunne planlegge sin ressursbruk i forbindelse med søkeprosessen.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Are Tomasgard
(sign.)

Roger Bjørnstad
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.